

SHODMON SULAYMON POETIKASIDA LIRIZM VA SAMIMIYATNING BADIY- FALSAFIY TALQINI

**Bekova Nazora
Jo'rayevna**

filologiya fanlari doktori (DSc), professor

**Atqiyoyeva Nilufar
Anvar qizi**

*Buxoro xalqaro universiteti psixologiya va xorijiy
tillar fakulteti filologiya kafedrasi 70110701- O'zbek
tili va adabiyoti yo'nalishi –mutaxassisligi
magistranti*

Annotatsiya

Mazkur ilmiy maqolada zamonaviy o'zbek she'riyatining yorqin vakillaridan biri bo'lgan Shodmon Sulaymon ijodida lirizm va samimiyat kategoriyalarining badiiy-estetik mohiyati kompleks tahlil qilinadi. Tadqiqotda shoir poetikasining asosiy xususiyatlari, muhabbat lirikasining falsafiy talqini, ramziy obrazlar tizimi hamda individual poetik uslubning shakllanish omillari ilmiy-nazariy jihatdan yoritiladi. Maqola IMRAD (Introduction, Methods, Results and Discussion) modeli asosida tuzilgan bo'lib, unda lirizmning ruhiy-estetik tabiati, samimiyatning badiiy ifodadagi funksional roli hamda shoir she'riyatida inson va borliq munosabatining aks etishi adabiy tahlil, qiyosiy-tipologik va hermenevtik metodlar orqali o'rganiladi. Tadqiqot natijalari Shodmon Sulaymon poetikasida muhabbat motivi markaziy estetik kategoriya sifatida namoyon bo'lishini, lirizm esa individual ruhiy tajribaning universal badiiy modeliga aylanishini ko'rsatadi. Shuningdek, maqolada shoir ijodining o'zbek milliy poetik an'analari bilan uzviy bog'liqligi hamda zamonaviy she'riyat rivojida o'rni ilmiy asosda yoritiladi. Tadqiqot natijalari zamonaviy adabiyotshunoslik, poetika nazariyasi va o'zbek lirikasini o'rganishda muhim ilmiy manba sifatida xizmat qilishi mumkin.

Kalit so'zlar:

Shodmon Sulaymon, lirizm, samimiyat, poetika, muhabbat lirikasi, badiiy obraz, ramz, poetik tafakkur, zamonaviy o'zbek she'riyati, estetik talqin, adabiy tahlil, falsafiy lirika.

KIRISH

Zamonaviy o'zbek adabiyoti taraqqiyotining muhim bosqichlaridan biri shaxs ruhiyati, individual kechinmalar va ichki dunyo tasviriga bo'lgan qiziqishning kuchayishi bilan xarakterlanadi. XX asr oxiri va XXI asr boshlarida she'riyatda inson qalbining nozik qatlamlarini ochishga intilish, badiiy samimiyatni estetik mezon darajasiga ko'tarish hamda lirizmni poetik tafakkurning asosiy tamoyiliga aylantirish

jarayoni kuzatiladi. Ushbu jarayonda zamonaviy shoirlar ijodi milliy an'ana va yangi badiiy izlanishlar sintezi sifatida shakllandi. Ana shunday ijodkorlardan biri Shodmon Sulaymon bo'lib, uning she'riyati lirizmning tabiiyligi, samimiy ohangning ustuvorligi va falsafiy mushohada bilan uyg'unlashgani bilan ajralib turadi.

Bugungi adabiyotshunoslikda lirizm tushunchasi faqat hissiy ifoda emas, balki insonning borliq bilan ruhiy dialogi sifatida talqin etilmoqda. Lirik matn shoirning shaxsiy kechinmasi doirasidan chiqib, umuminsonga xos ruhiy tajribani ifodalovchi estetik modelga aylanadi. Shu ma'noda, lirizm poetik tafakkurning ichki harakat mexanizmi bo'lib, u orqali shoir voqelikni emotsional-anglash darajasida qayta yaratadi. Samimiyat esa lirizmning asosiy sifat ko'rsatkichi sifatida namoyon bo'lib, badiiy matnning ishonarliligi va ta'sir kuchini belgilaydi.

Shodmon Sulaymon she'riyati aynan ushbu ikki kategoriya — lirizm va samimiyat — asosida qurilgan poetik tizimni namoyon etadi. Shoir she'rlarida muhabbat, insoniy iztirob, ruhiy izlanish, o'zlikni anglash va ma'naviy poklanish motivlari yetakchi o'rin egallaydi. Muhabbat uning poetikasida oddiy hissiy holat emas, balki inson mavjudligining ontologik mohiyatini ochuvchi falsafiy kategoriya sifatida talqin qilinadi. Shu bois shoir she'rlari individual tuyg'ular tasviri orqali umumiy insoniy tajribani ifodalashga xizmat qiladi.

Mazkur tadqiqotning dolzarbligi zamonaviy o'zbek she'riyatida individual poetik uslubni ilmiy-nazariy asosda o'rganish zarurati bilan belgilanadi. Shodmon Sulaymon ijodi hali yetarli darajada tizimli poetik tadqiqot obyekti sifatida o'rganilmagan bo'lib, uning lirikasidagi samimiyat fenomeni alohida ilmiy tahlilni talab etadi. Ayniqsa, muhabbat obrazining ramziy talqini, poetik metaforalar tizimi va ruhiy kechinmalar estetikasini ochish adabiyotshunoslik uchun muhim ilmiy vazifa hisoblanadi.

Tadqiqotning maqsadi — Shodmon Sulaymon poetikasida lirizm va samimiyatning badiiy-falsafiy mohiyatini aniqlash, ularning poetik funksiyasini ochish hamda shoir ijodining zamonaviy o'zbek lirikasidagi o'rnini ilmiy asosda belgilashdan iborat.

Tadqiqot vazifalari quyidagilardan iborat:

- lirizm tushunchasining nazariy asoslarini aniqlash;
- shoir she'rlarida samimiyatning badiiy ifoda mexanizmini tahlil qilish;
- muhabbat motivining poetik tizimdagi funksiyasini ochish;
- ramziy obrazlar va badiiy vositalarning estetik rolini aniqlash;
- Shodmon Sulaymon poetikasini milliy adabiy an'analar kontekstida baholash.

Tadqiqot obyekti sifatida Shodmon Sulaymonning "Men baxtli yaraldim" hamda "Otamning ayvoni" to'plamlariga kiritilgan she'rlar tanlandi. Tadqiqot predmeti esa mazkur asarlarda namoyon bo'luvchi lirizm va samimiyatning poetik xususiyatlari hisoblanadi.

Mazkur maqolada qiyosiy-tipologik, hermenevtik, poetik tahlil hamda interpretatsion metodlardan foydalanildi. Ushbu metodlar badiiy matnning ichki semantik qatlamlarini ochish hamda shoir poetikasining individual xususiyatlarini aniqlash imkonini beradi.

Tadqiqot materiallari va metodlari

Mazkur tadqiqotni amalga oshirish jarayonida zamonaviy adabiyotshunoslik metodologiyasining kompleks yondashuv tamoyiliga asoslanildi hamda badiiy matnni ko'p qatlamli ilmiy tahlil qilish imkonini beruvchi nazariy va amaliy usullar uyg'un holda qo'llanildi. Tadqiqot materiali sifatida Shodmon Sulaymonning zamonaviy o'zbek lirikasida muhim o'rin tutuvchi "Men baxtli yaraldim" hamda "Otamning ayvoni" she'riy to'plamlariga kiritilgan lirik asarlar tanlab olindi, chunki mazkur to'plamlar shoir poetik tafakkurining shakllanishi, individual uslubining takomillashuvi va lirizm hamda samimiyat kategoriyalarining badiiy evolyutsiyasini izchil kuzatish imkonini beradi. Tadqiqot jarayonida matn tanlash prinsipi reprezentativlik tamoyiliga asoslandi, ya'ni shoir ijodining turli davrlarini, mavzu rang-barangligini hamda poetik ifoda vositalarining xilma-xilligini aks ettiruvchi she'rlar ilmiy tahlil obyekti sifatida qamrab olindi. Tadqiqot metodologik jihatdan bir necha asosiy ilmiy yondashuvlarga tayandi: avvalo, hermenevtik metod qo'llanilib, badiiy matnning ichki ma'no qatlamlari, ramziy obrazlar tizimi va muallif ongida shakllangan estetik konsepsiya talqin qilindi; ushbu metod she'riy matndagi yashirin semantik strukturalarni ochish, metaforik tafakkur mexanizmini aniqlash hamda lirik subyektning ruhiy holatini interpretatsiya qilish imkonini berdi. Shuningdek, poetik tahlil metodi yordamida she'rlarning kompozitsion tuzilishi, ritmik ohangi, badiiy tasvir vositalari, anafora, tashbeh, tashxis, ramz va metaforalarning funksional vazifasi o'rganildi hamda lirizmning badiiy ifodadagi estetik mexanizmlari aniqlashtirildi. Qiyosiy-tipologik metod orqali Shodmon Sulaymon poetikasi o'zbek she'riyatining an'anaviy lirika maktabi vakillari — xususan, milliy poetik tafakkur rivojiga katta hissa qo'shgan ijodkorlar poetikasi bilan nazariy jihatdan solishtirildi, natijada shoir ijodidagi davomiylik va yangilanish tendensiyalari aniqlanib, individual uslubning shakllanish omillari belgilandi. Struktur-semantik tahlil usuli yordamida she'riy matnning mazmun va shakl birligi, obraz va g'oya o'rtasidagi dialektik bog'liqlik, lirizmning semantik markaz sifatida namoyon bo'lish jarayoni ilmiy asosda o'rganildi. Bundan tashqari, interpretatsion metod qo'llanib, she'rlarning falsafiy-estetik mohiyati, muhabbat motivining ontologik va aksiologik talqini hamda samimiyat fenomenining badiiy matndagi funksional ahamiyati izohlandi. Tadqiqot davomida umumilmiy metodlardan — tahlil va sintez, induksiya va deduksiya, umumlashtirish va tizimlashtirish usullaridan ham foydalanildi, bu esa alohida poetik kuzatishlardan nazariy xulosalar chiqarish imkonini berdi. Tadqiqotning nazariy asosini poetika nazariyasi, zamonaviy lirika konsepsiyalari, estetik tafakkur va badiiy nutq nazariyasiga oid ilmiy qarashlar tashkil etdi; bunda lirizm shaxsiy ruhiy tajribaning estetik modeli, samimiyat esa badiiy ishonchlilik va emotsional autentiklik mezoni sifatida qaraldi. Tadqiqotning metodologik yangiligi shundaki, unda Shodmon Sulaymon she'riyati lirizm va samimiyat kategoriyalarining o'zaro funksional bog'liqligi nuqtai nazaridan tizimli ravishda tahlil qilindi hamda muhabbat motivi poetik strukturaning markaziy semantik yadrosi sifatida ilmiy asosda talqin etildi. Shu tariqa qo'llangan metodlar majmui badiiy matnni faqat mazmuniy emas, balki estetik, falsafiy va semantik birlikda o'rganish imkonini berib, tadqiqot natijalarining ilmiy ishonchliligini ta'minladi.

Tadqiqot natijalari

Tadqiqot jarayonida olib borilgan poetik va hermenevtik tahlillar natijasida Shodmon Sulaymon she'riyatida lirizm va samimiyat o'zaro uzviy bog'langan badiiy-estetik kategoriyalar sifatida namoyon bo'lishi aniqlandi hamda ushbu ikki tushuncha shoir poetikasining markaziy semantik yadrosini tashkil etishi ilmiy jihatdan asoslandi. Avvalo, tahlil qilingan she'rlarda lirizm shaxsiy hissiyotlarning oddiy ifodasi sifatida emas, balki insonning borliq bilan ruhiy dialogini aks ettiruvchi estetik model sifatida shakllangani kuzatildi; bunda lirik subyekt individual kechinmalar orqali umuminsonga xos ruhiy tajribani ifodalaydi va shaxsiy tuyg'ular universal ma'no kasb etadi. Shoir she'rlarida muhabbat motivi yetakchi poetik kategoriya sifatida namoyon bo'lib, u nafaqat romantik tuyg'u, balki ontologik mavjudlik shakli sifatida talqin qilinadi; natijada muhabbat insonning o'zligini anglash, ruhiy poklanish va ma'naviy kamolot jarayoni bilan chambarchas bog'lanadi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, shoir lirikasida takror (anafora) usulining faol qo'llanishi poetik markazni mustahkamlashga xizmat qiladi, xususan, she'r bandlarining bir xil semantik birlik bilan yakunlanishi badiiy ohangni kuchaytirib, emotsional intensivlikni oshiradi hamda o'quvchi ongida asosiy g'oyaning mustahkamlanishiga olib keladi. Struktur-semantik tahlil natijasida ramziy obrazlar tizimi shoir poetikasining muhim tarkibiy qismi ekanligi aniqlanib, ilon, qush, boychechak, nargis, sukunat, safar kabi timsollar muhabbatning turli ruhiy holatlarini ifodalovchi semantik belgilar sifatida xizmat qilishi kuzatildi; ushbu ramzlar orqali shoir sevgi, iztirob, umid, sog'inch va o'zlikni izlash jarayonini metaforik darajada aks ettiradi. Tadqiqot davomida aniqlanishicha, Shodmon Sulaymon lirikasida samimiyat badiiy uslubning asosiy belgisi sifatida namoyon bo'lib, u sun'iy patetika yoki ortiqcha badiiy bezaklardan voz kechish orqali yuzaga keladi; shoir sodda leksik birliklardan foydalanib, chuqur falsafiy ma'noni yaratadi, natijada badiiy nutq tabiiylik va ruhiy ishonchlilik kasb etadi. Poetika nuqtai nazaridan qaranganda, she'rlarda ichki monolog shakli ustun bo'lib, lirik qahramon o'z ruhiy holati bilan muloqotga kirishadi, bu esa lirizmning introspektiv xarakterini kuchaytiradi hamda o'quvchini ruhiy hamdardlik jarayoniga jalb etadi. Tadqiqot natijalari shoir she'riyatida qarama-qarshi tushunchalarning dialektik birligi ham muhim poetik mexanizm ekanligini ko'rsatdi: og'riq va zavq, hijron va visol, sukunat va hayqiriq, yolg'izlik va muhabbat bir butun estetik tizimni hosil qiladi; bunday qarama-qarshiliklar inson ruhiyatining murakkabligini ochishga xizmat qiladi. Bundan tashqari, muhabbat obrazining ko'p qatlamli talqini aniqlanib, u ayrim she'rlarda azob ramzi, boshqalarida najot manbai, yana ayrim hollarda esa hayotning mazmuniy markazi sifatida talqin etilishi kuzatildi, bu esa shoir poetikasining semantik dinamikasini ko'rsatadi. Tadqiqot davomida aniqlanishicha, Shodmon Sulaymon she'riyati milliy adabiy an'ana bilan uzviy bog'langan bo'lib, unda Sharq mumtoz lirikasiga xos obrazlilik, ramziy tafakkur va ruhiy mushohada unsurlari zamonaviy poetik tafakkur bilan sintez holida namoyon bo'ladi; ayniqsa, g'azal ohangi, tasavvufiy timsollar va ruhiy izlanish motivlari zamonaviy lirika kontekstida yangi badiiy talqinga ega bo'lgan. Tahlillar shuni ko'rsatdiki, shoir ijodida Vatan, tarix va milliy xotira motivlari ham lirizm bilan uyg'unlashib, individual his-tuyg'ularni ijtimoiy-ma'naviy mazmun bilan boyitadi, natijada lirik matn shaxsiy kechinma chegarasidan chiqib, milliy ong ifodasiga aylanadi. Shuningdek, ritmik va fonetik tahlil natijalari she'rlarda

tovush uyg'unligi, takroriy fonemalar va ohangdor sintaktik konstruktsiyalar hissiy ta'sirni kuchaytiruvchi poetik vosita sifatida qo'llanilganini ko'rsatdi; bu esa lirizmning nafaqat semantik, balki akustik darajada ham shakllanishini tasdiqlaydi. Umumlashtirilgan natijalar asosida Shodmon Sulaymon poetikasida lirizm ruhiy tajribaning estetik modeli, samimiyat esa ushbu modelning badiiy haqiqat mezoni sifatida namoyon bo'lishi ilmiy jihatdan asoslandi hamda shoir she'riyati zamonaviy o'zbek lirikasida inson ruhiyatini badiiy-falsafiy talqin qilishning muhim bosqichlaridan biri ekanligi aniqlandi.

Muhokama

Tadqiqot natijalarini nazariy jihatdan umumlashtirish shuni ko'rsatadiki, Shodmon Sulaymon poetikasida lirizm va samimiyat kategoriyalari nafaqat individual badiiy uslub elementi, balki zamonaviy o'zbek she'riy tafakkurining muhim estetik tendensiyalaridan biri sifatida namoyon bo'ladi. Zamonaviy adabiyotshunoslikda lirizm ko'pincha subyektiv hissiyot ifodasi sifatida talqin qilinsa-da, mazkur tadqiqot natijalari lirizmni inson va borliq o'rtasidagi ontologik munosabatni aks ettiruvchi badiiy tafakkur shakli sifatida baholash zarurligini ko'rsatadi. Shodmon Sulaymon she'riyati misolida lirizm shaxsiy kechinmalarning chegarasidan chiqib, umumiy insoniy tajriba va ma'naviy izlanish modeliga aylanishi kuzatildi, bu esa uni zamonaviy lirikaning universal estetik hodisasiga yaqinlashtiradi. Tadqiqot davomida aniqlangan poetik xususiyatlar shoir ijodida samimiyatning asosiy badiiy prinsip darajasiga ko'tarilganini tasdiqlaydi; ya'ni samimiyat faqat hissiy ochiqlik emas, balki badiiy haqiqatni yaratish mexanizmi sifatida faoliyat yuritadi. Ushbu holat zamonaviy she'riyatda kuzatilayotgan sun'iy murakkablikdan voz kechish, tabiiy nutq ohangiga qaytish va o'quvchi bilan ruhiy yaqinlikni tiklash tendensiyasi bilan hamohangdir. Muhokama jarayonida shoir poetikasining milliy adabiy an'analar bilan bog'liqligi alohida ahamiyat kasb etishi aniqlandi: Sharq mumtoz she'riyatiga xos ramziylik, tasavvufiy mushohada va ruhiy kamolot g'oyalari zamonaviy poetik tafakkur bilan sintezga kirishib, yangi estetik sifat hosil qilgan. Bu jihat Shodmon Sulaymon ijodini an'anaviy va modern poetika o'rtasidagi o'tish bosqichi sifatida talqin qilish imkonini beradi. Ayniqsa, muhabbat motivining talqini klassik ishq falsafasi bilan zamonaviy psixologik lirika unsurlarini birlashtirishi bilan ahamiyatlidir; bunda muhabbat ilohiy timsol, ruhiy sinov va insoniy mavjudlikning ma'nosi sifatida ko'p qatlamli semantik tizim hosil qiladi. Tadqiqot natijalari asosida aytish mumkinki, shoir poetikasida qarama-qarshi tushunchalar uyg'unligi dialektik badiiy fikrlashning asosiy mexanizmi hisoblanadi, chunki og'riq va go'zallik, sukut va so'z, yolg'izlik va yaqinlik o'rtasidagi ziddiyatlar orqali inson ruhiyatining murakkab tabiati ochib beriladi. Bu holat zamonaviy lirikaning psixologik chuqurlashuv jarayoniga mos keladi hamda she'riy matnni falsafiy tafakkur maydoniga olib chiqadi. Muhokama davomida shuningdek, Shodmon Sulaymon she'riyatida milliy identitet va tarixiy xotira motivlari lirizm bilan uyg'unlashib, individual hissiyotlarning ijtimoiy-ma'naviy mazmun kasb etishiga olib kelishi aniqlandi; bu esa shoir ijodini faqat shaxsiy lirika emas, balki milliy ruhiyat ifodasi sifatida baholash imkonini beradi. Poetika nazariyasi nuqtai nazaridan qaralganda, shoir ijodida badiiy tilning soddaligi va semantik chuqurligi o'rtasidagi muvozanat saqlangan bo'lib, bu holat samimiyat estetik kategoriyasining asosiy belgisi sifatida namoyon bo'ladi. Mazkur xususiyat o'zbek she'riyatida Muhammad Yusuf,

Abdulla Oripov singari shoirlar an'anasining zamonaviy davomiyligini ko'rsatadi, biroq Shodmon Sulaymon ushbu an'anani takrorlamaydi, balki individual ruhiy tajriba orqali yangi poetik ohang yaratadi. Shu jihatdan qaraganda, shoir poetikasi zamonaviy o'zbek lirikasida ichki monolog, ruhiy introspeksiya va falsafiy samimiyat tendensiyalarining rivojlanishiga sezilarli hissa qo'shadi. Tadqiqot natijalarini nazariy umumlashtirish shuni ko'rsatadiki, lirizm va samimiyat o'zaro funksional birlik hosil qilib, badiiy matnning estetik ta'sir mexanizmini shakllantiradi; lirizm hissiy energiyani yaratadi, samimiyat esa ushbu energiyaning o'quvchi ongiga yetib borishini ta'minlaydi. Natijada, Shodmon Sulaymon she'riyati zamonaviy o'zbek adabiyotida ruhiy poklanish, insoniylik va estetik halollik g'oyalarini targ'ib qiluvchi poetik hodisa sifatida baholanishi mumkin. Ushbu ilmiy muhokama shoir ijodini faqat badiiy hodisa sifatida emas, balki zamonaviy madaniy tafakkurning ifodasi sifatida ko'rib chiqish zarurligini ko'rsatadi hamda kelgusida uning poetikasini intertekstual, psixopoetik va kognitiv adabiyotshunoslik yo'nalishlarida o'rganish istiqbollari mavjudligini tasdiqlaydi.

XULOSA

Mazkur tadqiqotda zamonaviy o'zbek she'riyatining iste'dodli vakillaridan biri Shodmon Sulaymon poetikasida lirizm va samimiyat kategoriyalarining badiiy-falsafiy mohiyati ilmiy-nazariy asosda tahlil qilindi hamda ularning shoir individual uslubini shakllantirishdagi o'rni aniqlashtirildi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, shoir ijodida lirizm oddiy hissiy ifoda darajasidan chiqib, inson ruhiyatining chuqur qatlamlarini ochuvchi estetik tafakkur modeli sifatida namoyon bo'ladi. Lirik subyekt orqali ifodalangan shaxsiy kechinmalar umuminsonga xos ma'naviy tajriba darajasiga ko'tarilib, she'riy matn universal badiiy mazmun kasb etadi. Shu jihatdan Shodmon Sulaymon lirikasida ichki monolog, ruhiy izlanish va o'zlikni anglash motivlari yetakchi poetik omil sifatida shakllanganligi aniqlandi.

Tadqiqot davomida samimiyat fenomeni shoir poetikasining asosiy estetik mezon ekanligi ilmiy jihatdan asoslandi. Shoir badiiy nutqda sun'iy patetika va murakkab ifoda vositalaridan voz kechib, sodda, tabiiy va ruhiy jihatdan ishonchli tasvir uslubini yaratadi. Natijada she'riy matnda emotsional autentiklik yuzaga kelib, o'quvchi bilan ruhiy yaqinlik hosil bo'ladi. Bu holat zamonaviy o'zbek she'riyatida kuzatilayotgan badiiy tabiiylik va samimiylikka intilish tendensiyasining yorqin namunasidir.

Tahlillar natijasida muhabbat motivi Shodmon Sulaymon poetikasining semantik markazi ekanligi aniqlandi. Shoir muhabbatni romantik hissiyot sifatida emas, balki inson mavjudligining falsafiy mohiyatini ochuvchi ontologik kategoriya sifatida talqin qiladi. Muhabbat obrazining ko'p qatlamli mazmuni — iztirob va zavq, hijron va visol, yolg'izlik va ruhiy kamolot birliklarida namoyon bo'lib, inson ruhiyatining murakkab dialektikasini ifodalaydi. Shu orqali she'riy matn psixologik va falsafiy chuqurlikka ega bo'ladi.

Tadqiqot natijalari shuningdek shoir poetikasida ramziy obrazlar tizimi muhim estetik funksiyani bajarishini ko'rsatdi. Ilon, qush, gul, sukunat, safar kabi timsollar muhabbatning turli ruhiy holatlarini ifodalovchi poetik belgilar sifatida xizmat qiladi. Ushbu ramzlar orqali shoir individual hissiy tajribani badiiy umumlashma darajasiga olib chiqadi. Poetika tahlili shuni ham tasdiqladiki, Shodmon Sulaymon ijodi Sharq

mumtoz adabiyoti an'analari bilan zamonaviy poetik tafakkur sintezi asosida shakllangan bo'lib, unda milliy poetik meros yangi estetik talqinda davom ettiriladi.

Tadqiqot yakunida quyidagi ilmiy xulosalarga kelindi: birinchidan, lirizm Shodmon Sulaymon poetikasida ruhiy tajribaning estetik modeli sifatida namoyon bo'ladi; ikkinchidan, samimiyat badiiy haqiqatni ta'minlovchi asosiy poetik prinsip hisoblanadi; uchinchidan, muhabbat motivi shoir she'riy olamining markaziy semantik yadrosini tashkil etadi; to'rtinchidan, shoir ijodi zamonaviy o'zbek lirikasida milliy an'ana va individual poetik tafakkur uyg'unligining yorqin namunasi sifatida baholanishi mumkin. Mazkur tadqiqot natijalari zamonaviy o'zbek she'riyatini poetika nazariyasi, lirika estetikasini hamda individual badiiy uslub muammolarini o'rganishda ilmiy manba sifatida xizmat qiladi hamda kelgusida shoir ijodini intertekstual, psixopoetik va kognitiv adabiyotshunoslik yo'nalishlarida tadqiq etish istiqbollari mavjudligini ko'rsatadi.

ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Sulaymon Sh. *Men baxtli yaraldim*. – Toshkent: Navro'z nashriyoti, 2015.
2. Sulaymon Sh. *Otamning ayvoni*. – Buxoro: Adabiy Buxoro nashriyoti, 2024.
3. Hamro A. *Shodmon Sulaymon. So'z boshi*. – Buxoro: Adabiy Buxoro nashriyoti, 2024.
4. Karimov N. *XX asr o'zbek adabiyoti tarixi*. – Toshkent: O'qituvchi, 2010.
5. Quronov D. *Adabiyotshunoslik nazariyasi*. – Toshkent: Akademnashr, 2018.
6. Yo'ldoshev Q. *Badiiy tahlil asoslari*. – Toshkent: Tafakkur, 2016.
7. Rasulov A. *Adabiy tahlil metodologiyasi*. – Toshkent: Fan, 2007.
8. Lotman Yu.M. *Badiiy matn strukturası*. – Moskva: Iskusstvo, 1998.
9. Bakhtin M. *Estetika slovesnogo tvorchestva*. – Moskva: Iskusstvo, 1979.
10. Eco U. *Interpretatsiya nazariyasi*. – Moskva: Akademicheskij proyekt, 2005.
11. Oripov A. *Tanlangan asarlar*. – Toshkent: Sharq, 2012.
12. Yusuf M. *Saylanma*. – Toshkent: G'afur G'ulom nomidagi nashriyot, 2016.